

สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
อ.สุวิทย์ พรพานิช
รองประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

หน้าพิเศษ

ครั้งที่ ๑ (๔ ม.ค. ๖๔)

▶ **สรุปการสอน**

▶ ครั้งที่ ๑ หน้า ๓ ถึง ๔๘

▶ **ครั้งที่ ๒ หน้า ๕๑ ถึง ๘๒**

▶ ครั้งที่ ๓ หน้า ๗๖ ถึง ๑๒๘

▶ ครั้งที่ ๔ หน้า ๑๓๐ ถึง ๑๕๒

▶ ครั้งที่ ๕ หน้า ๑๕๓

คำฟ้อง มาตรา ๑๕๘

▶ มาตรา ๑๕๘

+ ส่วนสำคัญ คือ (๕) (๖) และ (๗)

+ จะสัมพันธ์กับ

มาตรา ๑๖๑ การสั่งคำฟ้อง

มาตรา ๑๖๓ และ ๑๖๔ การแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

มาตรา ๑๙๒ (๒) และ (๓) ข้อเท็จจริงทางพิจารณาแตกต่างกับฟ้อง

▶ มาตรา ๑๕๘ (๕) บรรยายฟ้อง

๑. **การกระทำ**ทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด

(องค์ประกอบของความผิด ทั้งภายนอกและภายใน)

๒. **ข้อเท็จจริงและรายละเอียด** เกี่ยวกับ

๒.๑ เวลา

๒.๒ สถานที่

๒.๓ บุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

▶ บรรยายองค์ประกอบของความผิด

- + **องค์ประกอบภายนอก**
- + **องค์ประกอบภายใน** เช่น “เพื่อ” ป.อาญา ม.๒๖๔
- + **พฤติการณ์พิเศษ** เช่น “น่าใจ” ป.อาญา ม.๒๒๐ ม.๓๒๖

▶ องค์ประกอบภายนอก

๑. โดยหลักแล้วควรจะใช้ถ้อยคำตามกฎหมายแล้วเพิ่มหรือสอดแทรกข้อเท็จจริงเข้าไปกับการกระทำตามองค์ประกอบของความผิด
๒. ใช้คำอื่นที่มีความหมายเดียวกับคำในกฎหมายแทนได้ เช่น
“บังอาจ” แทน “โดยทุจริต”

ฎ. ๒๙๐๒/๔๗ ใช้คำว่า “บังอาจ” แทนคำว่า “โดยทุจริต” ในข้อหาน้ำอโงงได้

▶ *ใช้คำว่า **“ผู้ใหญ่นบ้าน”** แทน **“เจ้านักงาน”** ได้

ฎ. ๗๐๖/๑๖ บรรยายฟ้องใช้คำว่า “ผู้ใหญ่นบ้าน” แทน “เจ้านักงาน”

ฎ. ๓๓๘/๕๒ บรรยายฟ้องขอหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ว่าจำเลยเป็น

ผู้ใหญ่นบ้าน โดยไม่มีถ้อยคำว่จำเลยเป็นเจ้านักงาน ถือว่โจทก์ได้บรรยายฟ้อง
แล้วว่จำเลยเป็นเจ้านักงาน เนื่องจากผู้ใหญ่นบ้านเป็นเจ้านักงานตาม พ.ร.บ.
ลักษณะปกครองท้องที่ ฯ

▶ ๓. คำบางคำที่แสดงการกระทำหลายอย่างหรือที่มีความหมายพิเศษแล้ว
จะใช้ถ้อยคำตามกฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่ได้ต้องระบุข้อเท็จจริงและ
รายละเอียดที่เกี่ยวข้องมาพอสมควรที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีด้วย
มิฉะนั้นจะเป็นฟ้องเคลือบคลุมได้ เช่น **ประมาท** ต้องบรรยายด้วยว่
ประมาทอย่างไร **อนาจาร**

ฎ. ๒๔๑/๙๓ คำฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายว่จำเลยข้บรรดางโดยประมาทด้วย
อาการอย่างไร หรือชนในลักษณะอย่างไรที่แสดงถึงว่ประมาท

▶ **อนาจาร** ตามป.อาญา ม.๒๗๘-๒๗๙ ต้องบรรยายด้วยว่ากระทำโดยอนาจาร
อย่างไร

▶ **ข้อสังเกต** หากอนาจารเป็นองค์ประกอบภายใน เช่น ขั้วหาพรากผู้เยาว์เพื่อการ
อนาจาร ไม่ต้องบรรยายว่าเพื่อการอนาจารอย่างไร

ฎ. ๖๖๓๒/๕๐ บรรยายฟ้องว่าพรากเด็กหญิง ส. ไปเพื่อการอนาจาร ถือว่า
บรรยายฟ้องครบองค์ประกอบความผิดแล้ว ไม่ต้องบรรยายว่าจำเลยกระทำ
อนาจารอย่างไร ไม่เคลือบคลุม

▶ เหตุฉกรรจ์

หากเข้าเหตุฉกรรจ์ โจทก์ต้องบรรยายลักษณะของเหตุฉกรรจ์มาด้วย มิฉะนั้น
จะลงโทษตามบทฉกรรจ์ไม่ได้ แต่ยังลงบทธรรมดาได้

ฎ. ๖๕๑๖/๓๕ ฟ้องพยายามฆ่า ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าได้รับอันตรายสาหัสอย่างไร
เมื่อไม่มีเจตนาฆ่า ลงโทษตาม ม.๒๙๗ ไม่ได้ ลงได้เพียง ม.๒๙๕

สรุป ๑. คำฟ้องสมบูรณ์บทธรรมดา แต่ไม่สมบูรณ์บทฉกรรจ์

๒. ต้องขอให้ลงโทษบทฉกรรจ์ด้วย มิฉะนั้นจะเกินคำขอ (ฎ.๕๓๓๗/๕๒)

▶ **ข้อสังเกต** เอกสารท้ายฟ้องถือเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง สามารถนำไป
เติมเต็มคำฟ้องในส่วนที่ขาดได้

ฎ.๗๑๗๕/๔๗ แม้โจทก์ไม่ได้บรรยายมาในคำฟ้องว่าผู้เสียหายได้รับ
อันตรายสาหัส แต่ตามคำฟ้องก็กล่าวว่ามีบาดเจ็บหรือ
เจ็บป่วยด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า ๒๐ วัน ตามรายการตรวจ
ชั้นสูตรบาดแผลท้ายฟ้องโดยระบุว่าใช้เวลารักษา ๔๕ วัน
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง ถือว่าโจทก์บรรยายฟ้องแล้วว่าสาหัส

▶ **ข้อสังเกต** **** แต่ถ้าเป็นสิ่งที่อยู่ในสำนวนผิดฟ้องฝากขัง
แม้ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของคำฟ้อง แต่ก็เป็นส่วนประกอบของ
คำฟ้องศาลสามารถนำมาประกอบการพิจารณาว่า
ฟ้องโจทก์สมบูรณ์หรือไม่ได้ กรณี “พออนุโลมได้ว่าเป็น
ส่วนประกอบของคำฟ้อง” (**ฎ.๑๒๒๒/๔๖**)

บรรยายฟ้องเรื่องเวลา

▶ บรรยายฟ้องเรื่องเวลา

๑. พอสสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี
๒. กม. ใช้คำว่าเวลา แต่แนวฎีกา ต้อง **วันที่ / เดือน / พ.ศ. และเวลา**
๓. เวลาต้องระบุด้วยว่าเป็น **กลางวัน หรือกลางคืน**
๔. หากเวลากลางคืนต้องระบุด้วยว่า **ก่อนเที่ยง หรือหลังเที่ยง**
๕. เวลา หมายถึง **เวลาที่เกิดการกระทำความผิด**

ข้อสังเกต

๑. ระบุเวลาเป็นนาฬิกาได้เพราะชัดเจนและยิ่งทำให้จำเลยเข้าใจได้ดี

ฎ.๘๐๖๖/๕๙ แม้ไม่ระบุเวลาเป็นกลางวันหรือกลางคืน แต่ระบุเป็นนาฬิกาก็เป็นเวลาชัดเจน
ทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีกว่ากลางวันหรือกลางคืนเสียอีก

๒. บางข้อหา**แม้ไม่ได้ระบุว่าเป็นกลางวันหรือกลางคืนก็เข้าใจได้**ว่าเป็นเวลาอะไร
หรือจะเป็นเวลากลางวันหรือกลางคืนก็ไม่ใช่สาระสำคัญ

ฎ.๑๕๑๗/๕๒ บรรยายฟ้องว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินวันที่ ...แต่ไม่ได้ระบุว่าเป็น
เวลากลางวันหรือกลางคืน จึงขาดสาระสำคัญของเรื่องเวลา เมื่อบรรยายว่าธนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงินก็พอเข้าใจว่าเป็นเวลากลางวันอันเป็นเวลาทำการปกติของธนาคาร

๓. บางความผิดเกิดในเวลาราชการ แม้ไม่ระบุว่าเป็นเวลากลางวันก็สมบูรณ์

ฎ. ๘๖๘-๙/๙๔ ฟ้องว่าเบิกความเท็จในศาล โดยระบุแต่เพียงวัน เดือน พ.ศ.

ก็พอเข้าใจได้ว่าหมายถึงเวลากลางวัน

ฎ. ๑๐๓/๙๕ ฟ้องระบุวัน เดือนและปีที่จำเลยทำหนังสือปลอมไปแสดงต่อ

เจ้าพนักงานที่ดิน แต่ไม่ได้ระบุเวลาว่าเป็นกลางวันหรือกลางคืนก็ยอมเข้าใจได้
ว่าเป็นเวลาราชการซึ่งเป็นเวลากลางวัน

๔. ไม่ใส่เวลากระทำความผิดเนื่องจากความผิดพลาดในการเรียง โดยมีวัน เดือน พ.ศ.
และเวลากลาง ... โดยลืมเติม “วัน” หรือ “คืน”

ฎ. ๑๖๒๖/๐๖ (ญ) โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกระทำผิดเมื่อวันที่ ๑๐ ม.ค. ๒๕๐๕

เวลากลาง ... นั้น เป็นความผิดพลาดจากการเรียง โดยตกคำว่า “วัน” หรือ “คืน”

ซึ่งความผิดฐานเล่นการพนันสลากกินรวบนี้จะกระทำผิดในเวลากลางวันหรือ

กลางคืนก็หาเป็นสาระสำคัญ เมื่อจำเลยไม่หลงข้อต่อสู้และเข้าใจมาโดยตลอดว่า

จำเลยทำผิดเวลากลางคืน ข้อบกพร่องจึงไม่ถึงขนาดจะเป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์

๕. หากไม่ทราบเวลาแน่นอน **ใช้ประมาณได้** (ฎ.๖๙๐/๓๖)

๖. ตามรูปคดีผู้เสียหายอาจไม่ทราบเวลา แต่ผู้กระทำผิดจะทราบที่**ระบุช่วงเวลาได้**

เช่น ยักยอก ลักทรัพย์ (ฎ.๔๘๐๓/๔๕)

ฎ.๑๓๓๐/๐๖ ฟ้องว่าจำเลยยักยอกเงินโดยโจทก์เพียงแต่ระบุวันเวลาที่มอบเงิน
กับวันเวลาที่ตรวจสอบบัญชีพบและรู้ว่าจำเลยยักยอก แม้ไม่ได้ระบุเวลา
ที่ยักยอกก็เป็นฟ้องที่สมบูรณ์แล้ว

๗. ฟ้องว่าจำเลยทำผิดหลังวันที่โจทก์ฟ้อง เป็นฟ้องที่ไม่แจ้งชัดเพียงพอที่จะทำ

ให้จำเลยเข้าใจข้อหาและต่อสู้คดีได้ถูกต้อง แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ

ถึงโทษไม่ได้ (ฎ. ๔๙๗๔/๕๓) เป็นเรื่องฟ้องลักทรัพย์รับของโจร

แต่บรรยายฟ้องรับของโจรคาบเกี่ยวมาถึงหลังวันฟ้อง และจำเลยรับสารภาพ

ฐานรับของโจร

๘. ถ้าข้อเท็จจริงเรื่องเวลาต่างกับทางพิจารณาลงโทษได้ตาม ม.๑๙๒ วรรค ๓ **แต่ถ้า**

ไม่บรรยายเวลาเลยเป็นฟ้องที่ไม่ชอบตาม ม.๑๕๘ (๕) ศาลต้องยกฟ้อง

(ฎ.๔๙๗๖/๕๖)

บรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่

▶ แนวฎีกา

๑. ถ้า **ต่างจังหวัด** ต้องระบุอย่างน้อย **ตำบล อำเภอ และจังหวัด**
๒. ถ้า **กทม.** ต้องระบุอย่างน้อย **แขวง เขต และกทม.**

▶ ข้อสังเกต

๑. แม้**ไม่ได้ระบุ** ตำบล, อำเภอ, หรือ จังหวัด, แต่ดูจากคำฟ้องจำเลย**สามารถเข้าใจได้ว่าเหตุเกิดที่ใด** ก็ถือว่าพอสมควรที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว
- ฟ้องว่าเบิกความเท็จที่ศาลอาญา
๒. ใน**คำฟ้องไม่ระบุ** แต่ใน**คำร้องขอฝากขัง**ที่อ้างถึงในคำฟ้องระบุสถานที่เกิดเหตุ แม้ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของคำฟ้อง แต่ก็เป็นส่วนประกอบของคำฟ้อง ศาลสามารถนำมาประกอบการพิจารณาว่าฟ้องโจทก์สมบูรณ์หรือไม่ได้ (ฎ.๑๒๒๒/๕๖)

- ▶ **ฎ. ๔๙๑/๓๔** คำฟ้องระบุว่าเหตุเกิดที่บริษัท ก. แต่ได้ระบุว่าบริษัท ก. อยู่ที่ใด แต่ตอนท้ายคำฟ้องกล่าวว่าจะหาสอบสวนถูกต้องควบคุมตามหมายขังในสำนวนฝากขัง ซึ่งระบุว่าบริษัท ก.อยู่ที่ ต.สำโรงใต้ อ.พระประแดง สป. พออนุมูลอมรับเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง
- ▶ **ฎ. ๑๕๖๘/๕๔** เป็นเรื่องเวลาที่ไม่ได้ระบุในคำฟ้อง แต่อ้างสำนวนฝากขังที่แนบสำเนาหมายจับที่ระบุเวลาไว้

สรุป

โดยตามแนวฎีกาทั้งหมดถือว่า

๑. สิ่งที่**แนบมา**ท้ายคำฟ้องเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง
๒. สิ่งที่**อ้างมา**ในคำฟ้องที่อยู่ในคำร้องขอมัดฟ้อง ฝากขัง เป็นเป็นส่วนประกอบของคำฟ้อง ศาลสามารถนำมาประกอบการพิจารณาว่าฟ้องโจทก์สมบูรณ์หรือไม่ได้ กรณีที่ “พออนุมูลอมรับเป็นส่วนประกอบของคำฟ้อง”

๓. หาก**สถานที่เกิดเหตุเป็นองค์ประกอบของความผิด หรือเป็นเหตุฉกรรจ์** จะต้องระบุมาให้ชัดเจน เช่น. ลักทรัพย์ในท่าอากาศยาน ตาม ม.๓๓๕(๙)
๔. บางกรณีที่ไม่อาจทราบได้เลยว่าเหตุเกิดที่ส่วนใดของประเทศ เพราะผู้กระทำความผิดทำโดยล้าพั้งและไม่มีพยานรู้เห็น ก็สามารถ**ระบุสถานที่เกิดเหตุกว้าง ๆ ว่าเหตุเกิดในประเทศไทยได้** โดยไม่ต้องระบุ ตำบล / อำเภอ / จังหวัด

ฎ. ๓๗๙๙/๕๗ การกระทำความผิดอาญาบางอย่าง ผู้กระทำอาจทำโดยล้าพั้ง ไม่มีพยานรู้เห็น โจทก์ฟ้องว่าจำเลยหมิ่นประมาททางโทรศัพท์มาจากญี่ปุ่น และขณะนั้นจำเลยทำงานอยู่ที่บริษัท อ.ในไทย แต่ไม่ทราบว่าวันนั้นจำเลยอยู่ที่ไหน และจำเลยยังมีภูมิลำเนาที่บริษัท ข. จะเห็นได้ว่าเหตุเกิดที่ญี่ปุ่นและไทย แต่จะเกิดที่ใดในประเทศไทยไม่ทราบแน่ชัด การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าสถานที่เกิดเหตุที่ญี่ปุ่นและไทยนั้น จำเลยสามารถรู้และเข้าใจข้อที่จำเลยถูกกล่าวหา เพราะคำฟ้องได้กล่าวถึงบุคคลและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำความผิดมาพอสมควรที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว

บรรยายฟ้องบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

๑. ไม่ทราบชื่อก็ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อ

ฎ. ๓๙๗/๓๐ คดีลักทรัพย์ตามปกติต้องระบุชื่อเจ้าของทรัพย์เพื่อให้จำเลยต่อสู้คดี
แต่ถ้าไม่ทราบก็ไม่ต้องระบุชื่อ แต่ต้องกล่าวไว้พอสมควรที่จะทำให้จำเลยเข้าใจ ๆ

๒. ถ้าบุคคล หรือสิ่งของเป็นองค์ประกอบความผิดต้องบรรยายให้ครบ

ฎ. ๒๔๒๒/๓๐ บรรยายฟ้องข้อหาชิงทรัพย์โดย **ไม่บรรยายว่าทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย
เป็นของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย** เป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญและ
องค์ประกอบของความผิด

▶ ๓. แม้ไม่ได้ระชื่อเจ้าของทรัพย์ แต่ในสำนวนฝากขังมีชื่อก็ถือว่าระบุแล้ว

(ฎ. ๑๒๙๐/๒๑ และ ฎ. ๙๕๘๗/๙๔)

▶ ๔. ข้อหาพยายามลักทรัพย์**ก็ต้อง**บรรยายฟ้องว่าจำเลยจะลักอะไร

แต่ถ้าลักษณะของความผิดไม่อาจทราบได้ว่าทรัพย์ที่จำเลยจะลักเป็นทรัพย์อะไร
และมีมูลค่าเพียงใด หากต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์ เพราะจำเลย
เพียงแต่ลงมือกระทำเท่านั้นแต่ยังไม่ได้เอาทรัพย์ไป จึงเป็นการบรรยายฟ้อง
ที่ครบถ้วนแล้ว

ฎ.๑๐๘๕๔/๕๓ คดีนัยักษ์ทสินามิ

▶ **๕. ข้อหาหมิ่นประมาท** ต้องบรรยายฟ้องว่าจำเลยใส่ความต่อบุคคลที่ ๓ แต่ไม่ต้องระบุว่าบุคคลที่ ๓ เป็นใคร (ฎ.๘๙๔-๗/๐๖)

▶ **๖. ปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ** แม้ระบุว่าเป็นเอกสารใด แต่ไม่ได้ระบุว่า**เป็นเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ** ลงโทษได้เพียงปลอมเอกสาร ตาม ม.๒๖๔ (ฎ. ๒๙๕๔/๔๗) ฟ้องปลอมสัญญาผู้และขอให้ลงโทษฐานปลอมเอกสารสิทธิตาม ม.๒๖๕ แต่ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าสัญญาผู้เป็นเอกสารสิทธิ ตามคำนิยาม ม.๑(๙)

ม.๑(๙) เอกสารสิทธิ เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

▶ **๗. ฟ้องปลอมเช็ค** ไม่ต้องบรรยายฟ้องว่าเช็คเป็นตัวเงิน เพราะ **ปพพ. มาตรา ๘๙๘ ระบุว่าเช็คเป็นตัวเงิน**

ฎ. ๙๐๕๑/๔๗ ฟ้องปลอมเช็คโดยไม่ได้บรรยายฟ้องว่าปลอมตัวเงิน เมื่อเช็คเป็นตัวเงินประเภทหนึ่ง จึงถือว่าฟ้องขอให้ลงโทษข้อหาปลอมตัวเงินด้วยแล้ว (ฎีกานี้มีประเด็นตามป.วิอาญา ม.๑๙๒ ว.๕)

ม.๘๙๘ อันตัวเงินมี๓ประเภทคือตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงินและเช็ค

สรุป ม.๑๕๘(๕)

- ▶ **ก. หากบรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิด** จะส่งผลดังนี้
 ๑. เป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญของความผิด ในชั้นตรวจคำฟ้องตาม ม.๑๖๑ ศาลไม่มีอำนาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้อง (ฎ.๒๗๔/๔๖)
 ๒. หากศาลรับฟ้องไว้แล้วโจทก์ก็ขอแก้ฟ้องไม่ได้ (ฎ.๒๐๐๖/๔๑)
 ๓. แม้จำเลยจะรับสารภาพศาลก็ลงโทษไม่ได้ (ฎ.๑๕๗๒๖/๕๗)
 ๔. ศาลยกฟ้องแล้วฟ้องใหม่ไม่ได้ เพราะถือว่าได้วินิจฉัยเนื้อหาของความผิดเป็นฟ้องซ้ำตาม ม.๓๙(๔) (ฎ.๖๗๗๐/๔๖) (ฎ.๒๗๕๔/๔๔) (ฎ.๖๗๘/๐๒ (ญ))

- ▶ **ข. ไม่ระบุเวลา สถานที่ หรือบุคคล ถือว่าเป็นรายละเอียด ไม่ใช่องค์ประกอบของความผิด** หากไม่ระบุ หรือระบุมาแต่เคลือบคลุม
 - (๑) ในชั้นตรวจคำฟ้อง ศาลสั่งให้โจทก์แก้ได้ ตาม ม. ๑๖๑
 - (๒) โจทก์ขอแก้ได้ ตาม ม. ๑๖๓
 - (๓) หากรับฟ้องแล้วโจทก์ไม่ขอแก้ ศาลต้องยกฟ้องเท่านั้น จะสั่งแก้ไม่ได้ เพราะล่วงเลยเวลาแล้ว

▶ ผลการยกฟ้องเรื่อง เวลา สถานที่ บุคคลหรือสิ่งของ

๑. ถ้ายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่ได้ระบุ เวลา / สถานที่ ฟ้องใหม่ไม่ได้เป็นฟ้องซ้ำ

- เป็นฟ้องที่ไม่มีเวลาหรือสถานที่ที่จำเลยกระทำความผิด
- ถือว่าได้วินิจฉัยเนื้อหาของความผิดแล้ว

ฎ.๑๙๘๓/๙๙ ฎ.๑๕๗๖/๙๕ ฎ.๖๘๗/๐๒

▶ ๒. ถ้าระบุเวลาและสถานที่แล้ว แต่ที่ระบุมานั้นไม่สามารถทำให้จำเลยเข้าใจ
ข้อหาได้ดี

- เป็นฟ้องเคลือบคลุม
- ฟ้องใหม่ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

ฎ.๑๕๗๐/๒๔ ศาลยกฟ้องว่าเป็นฟ้องเคลือบคลุมเพราะบรรยายรายละเอียด

เวลาในอนาคต ไม่ใช่ยกฟ้องตาม ม.๑๘๕ ฟ้องใหม่ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

(ฎ.๒๓๓๑/๑๔)

มาตรา ๑๕๘ (๖)

▶ ส่วนของคำขอท้ายฟ้อง

อ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

๑. อ้างมาตราเท่านั้น ไม่ต้องระบุวรรค หรืออนุมาตรา แต่คำพิพากษาต้องระบุวรรค

ฎ. ๙๒๓๙/๑๗ ป.วิอาญา ม.๑๕๘(๖) บังคับให้อ้างมาตรา หาได้บังคับให้โจทก์
ต้องระบุวรรคของมาตราด้วยไม่

๒. ระบุเฉพาะมาตราซึ่งบัญญัติว่าเป็นความผิด ส่วนมาตราอื่น
ที่ไม่ได้เป็นความผิดโดยตรงไม่ต้องอ้าง

▶ **ตัวการร่วม** ม.๘๓ (ฎ.๒๓๓๒/๕๕ , ๕๙๕/๑๕)

▶ **บวกโทษ** ม.๕๘ (ฎ.๗๖๔/๐๘)

▶ **หลายกรรม** ม.๙๑ (ฎ.๔๐/๕๖)

▶ **กรรมเดียว** ม.๙๐ (ฎ.๑๒๕๑๐/๔๗)

▶ **ริบของกลาง** ม.๓๒ , ๓๓ (ฎ.๔๗๔/๙๘)

▶ **เพิ่มโทษ** ม.๙๒, ๙๓ (ฎ.๙๔๗/๒๐) (ฎ.๘๔๙๙/๕๗)

▶ ***** แต่ถ้าเป็นบทจรรยาหรือบทหนัก** ฎ.๕๓๓๗/๕๒ ถือเป็นบทบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็น
ความผิดจึงต้องระบุมาตาม ม.๑๕๘(๖)

๓. ใน พ.ร.บ. ที่มี**บทห้ามและบทลงโทษแยกมาตรากัน** ต้องอ้างทั้งสองบท .. แต่

ฎ.๑๒๗๑/๔๑ อ้างเพียงบทห้าม หรือเพียงบทลงโทษอย่างเดียวก็นำใช้ได้

(ฎ.๖๒๕/๙๐)

๔.กรณี**มีการแก้ไข** อ้างบทที่แก้ไขโดยไม่ต้องอ้างกฎหมายเดิม (ฎ.๗๐๖/๑๖)

๕. ต้อง**ระบุทั้งชื่อกฎหมายและเลขมาตรา**ด้วย จะระบุอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้

แต่มีฎีกาเฉพาะข้อเท็จจริงตัดสินยกเว้นไว้ ...

▶ **๕.๑ อ้างเลขมาตรา แต่ไม่อ้างกฎหมาย** ถ้าประมวลจากคำฟ้องแล้วพอทราบว่า

โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษตามกฎหมายใดถือว่าชอบตาม ม.๑๕๘(๖)

ฎ.๑๗๐๐/๑๔(ญ.) หน้าคำฟ้องระบุข้อหาปลอมหนังสือ ใช้หนังสือปลอม

ส่วนคำขอท้ายฟ้องขอให้ลงโทษตามมาตรา ๒๖๔, ๒๖๕ และ ๒๖๘

โดยไม่ระบุชื่อกฎหมาย แต่เมื่อประมวลแล้วทราบได้ว่ากฎหมายที่ขอให้

ลงโทษคือ ป.อาญา เช่นนี้ฟ้องสมบูรณ์ตาม ป.วิอาญา ม.๑๕๘(๖)

▶ ๕.๒ ระบุแต่ชื่อกฎหมาย แต่ไม่ระบุมาตรา

ฎ.๔๓๓๕-๙ / ๔๔ พ.ร.บ.เช็ค มีเพียง ๑๑ มาตรา และมี ม.๔ เพียง ม.เดียวที่บัญญัติว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ส่วน ม.อื่นเป็นบทบัญญัติเรื่องอื่น แม้คำฟ้องจะระบุแต่ชื่อกฎหมายไม่ระบุมาตรา แต่โจทก์ก็บรรยายฟ้องถึงการออกเช็คที่มีลักษณะหรือการกระทำไว้ชัดแจ้งครบถ้วนตาม ม.๔ แล้ว ทั้งจำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีและไม่หลงต่อสู้ จึงไม่อาจเป็นการกระทำตาม ม. อื่นได้อีก เท่ากับอ้างมาตราแล้วตาม ม.๑๕๘ (๖)

▶ ๖. อ้างกฎหมายที่ถูกยกเลิกแล้วเท่ากับไม่ได้อ้าง

ฎ.๔๘๘/๘๓ โจทก์อ้างกฎหมายที่ยกเลิกแล้วมาขอให้ลงโทษจำเลย เท่ากับ **ไม่ได้อ้างกฎหมายมาเลย** หากใช้เป็นเรื่องที่โจทก์อ้างฐานความผิดหรือ บทมาตราผิด (โจทก์ฎีกาต่อสู้ว่าเข้า ม.๑๙๒ ว.๕)

ฎ.๘๗๔/๔๔ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ.ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.๒๔๗๙ ม.๑๑ ซึ่งถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ.ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.๒๕๑๑ แล้ว เท่ากับไม่ได้อ้าง

มาตรา ๑๕๘ (๗)

▶ ฟ้องต้องมีลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียน หรือพิมพ์ฟ้อง

๑. หมายถึงตัวโจทก์เท่านั้น ทนายลงชื่อแทนไม่ได้ (ฎ.๕๓๕/๘๓)
๒. ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ลงชื่อเป็นโจทก์ได้ (ฎ.๘๙๐/๓๐ ฎ.)
(ฎ.๘๙๘-๙๑๒/๓๐)
๓. คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แม้จะฟ้องรวมกันมา คดีส่วนแพ่ง
ทนายลงชื่อได้ (ฎ.๓๐๐/๐๗)

มาตรา ๑๕๘ (๗) ต่อ

๔. เฉพาะคำฟ้องใน คต. เท่านั้น ไม่รวมคำฟ้อง อุตธรณ์. ฎีกา (ฎ.๗๕๑/๒๐)
๕. ไม่รวมถึงคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม เพราะไม่ใช่คำฟ้อง (ฎ.๒๙๐/๐๑)
๖. ต้องลงลายมือชื่อ **สด** จะถ่ายเอกสารไม่ได้
ฎ.๑๕๕๐/๕๓ คำขอท้ายฟ้องเป็นเอกสารที่ถ่ายสำเนาจึงเป็นคำฟ้องที่ไม่มีลายมือชื่อ
โจทก์ ผู้เรียงและพิมพ์ ไม่ชอบตาม ม.๑๕๘(๗) (ฎ.๘๖๙/๕๕)
๗. อัยการลงชื่อโดยไม่วงเล็บชื่อและระบุตำแหน่งก็ชอบ เพราะหน้าแรก
ก็ระบุตำแหน่งไว้ชัดเจนแล้ว (ฎ.๖๖๖๓/๕๐)

มาตรา ๑๕๘ (๗) ต่อ

▶ ๘. ถ้าพิมพ์ลายนิ้วมือต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรองสองคน จึงจะถือเป็นการลงลายชื่อ เมื่อมีพยานรับรองคนเดียวจึงถือว่าลายพิมพ์นิ้วมือเสมอลายมือชื่อโจทก์ไม่ได้ (ฎ.๒๒๕๕๐/๒๒)

***** ๙. หากศาลรับฟ้องแล้วตรวจพบภายหลังก็สั่งให้แก้ฟ้องไม่ได้ หากโจทก์ไม่ขอแก้ศาลต้องยกฟ้อง (ฎ.๑๔๕๐/๕๓) มีปัญหาอยู่ *****

****แต่มีฎีกากลับแนว****

ฎ.๖๓๘๖/๖๒ ญ.ฟ้องไม่ถูกต้องเพราะไม่ลงลายมือชื่อผู้เรียง / ผู้เขียน / พิมพ์ฟ้อง เป็นข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อยศาลฎีกาสั่งแก้ไขได้ “...ฟ้องโจทก์ได้ลงลายมือชื่อโจทก์แล้ว แต่เหตุที่ไม่ปรากฏลายมือชื่อผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้อง น่าจะเพราะ ... เป็นข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อยสามารถแก้ไขได้ ...”

ข้อสังเกต เฉพาะผู้เรียง เขียน และพิมพ์ แต่ไม่นำรวมถึงลายมือชื่อโจทก์

๑๐. ยกฟ้องแล้วฟ้องใหม่ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ (ฎ.๓๔๑๐/๕๔)

สรุปผล ม.๑๕๘(๗)

▶ ถ้าห้องไม่มีลายมือชื่อโจทก์ เป็นฟ้องที่ไม่ชอบตาม ม.๑๕๘ (๗)

- (๑) ถ้าศาลพบในชั้นตรวจคำฟ้อง สั่งให้โจทก์แก้ได้ ตาม ม.๑๖๑
- (๒) หลังรับฟ้องแล้ว โจทก์ขอแก้ฟ้องได้ ตาม ม.๑๖๓ และ ๑๖๔
- (๓) ถ้าโจทก์ไม่ขอแก้ ศาลสั่งให้แก้ไม่ได้เพราะถือว่าล่วงเลยเวลาที่จะสั่งให้แก้ได้ โดยศาลต้องยกฟ้องเท่านั้น (ฎ.๑๓๔๑/๓๐)

******* ฎีกา ๖๓๘๖/๒๕๖๒ ฎ.**

การขอเพิ่มโทษ

มาตรา ๑๕๙

๑. ขอให้เพิ่มโทษฐานไม่เจ็ดหลาย **ต้องกล่าวหรือบรรยายมาในคำฟ้องและ**

มีคำขอให้เพิ่มโทษด้วย แต่ไม่ต้องอ้างมาตรา

๒. ต่างกับ**นับโทษต่อ** หรือ**บวกโทษ**

๒.๑ **นับโทษต่อ** ไม่ต้องกล่าวหรือบรรยายฟ้อง แต่**ต้องขอ** (ฎ.๔๔๖๑-๒ / ๔๔)

- ถ้าไม่มีต้องขอแก้ฟ้อง ตาม ม. ๑๖๓ ว.๑ (ฎ.๑๒๙๙/๔๗)

- ถ้าไม่ขอ นับโทษต่อไม่ได้ตาม ม. ๑๙๒ ว.๑

▶ **ข้อสังเกต** หากขอให้นับโทษต่อจากคดีอื่นแล้ว แต่คดีอื่นมีจำเลยบางคนรับสารภาพ และศาลสั่งจำหน่ายคดีให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ โจทก์ก็ต้องขอแก้ฟ้องให้นับโทษจำเลยต่อจากคดีใหม่ด้วย
(ฎ. ๑๒๔๓/๑๔)

▶ **๒.๒ บวกโทษ** เป็นการดำเนินการตาม ป.อาญา ม.๕๘ ที่ให้ศาลคดีหลังบวกโทษที่รอ โดยเป็นอำนาจของศาลตามกฎหมายที่**โจทก์ไม่จำเป็นต้อง**บรรยายฟ้อง และขอ **และ**ไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๙๒ วรรค ๑ (ฎ.๑๘๑๒/๕๕)

▶ **ข้อสังเกต**

(ก) บวกโทษในชั้นอุทธรณ์และฎีกาได้ โดยไม่ต้องกล่าวมาในอุทธรณ์หรือฎีกา (ฎ.๒๑๔๓/๕๕)

(ข) ศาลชั้นต้นจำคุกตลอดชีวิตแล้วจึงบวกโทษที่รอไม่ได้ จำเลยอุทธรณ์ ศอ.แก้เป็นจำคุก ๒๐ ปี แม้โจทก์ไม่อุทธรณ์ให้บวกโทษ ศอ.ก็บวกโทษได้ (ฎ.๕๕๓๕/๕๕)

สรุป การขอเพิ่มโทษ

๑. **ต้อง**บรรยายฟ้อง และ**ต้อง**ครบหลักเกณฑ์

ฎ.๘๓๓/๘๕ เพิ่มโทษฐานไม่เปิดหลายโจทก์บรรยายให้ชัดเจน

หากบรรยายไม่ครบศาลยอมเพิ่มโทษไม่ได้

๒. **ต้องมีคำขอท้ายฟ้อง**

๓. ถ้าไม่มีการบรรยาย และคำขอ โจทก์**ต้องขอแก้ฟ้อง**

๔. **ต้องขอให้ชัดเจนว่าเพิ่มโทษเท่าไร** หากไม่ระบุว่าขอเพิ่มตามมาตราใด

ศาลเพิ่ม ๑ ใน ๓ ที่เป็นคูณกับจำเลย (ฎ.๘๔๙๙/๕๗)

▶ ฎ.๘๔๙๙/๕๗ บทเพิ่มโทษตาม ป.อาญา ม.๙๒ หรือ ๙๓

ไม่ใช่มาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำใด

เป็นความผิดไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๕๘ (๖)

หมายเหตุ** ต้องขอเพิ่มโทษมาในคำขอท้ายฟ้อง แต่ไม่ต้อง
อ้างมาตรา

จบครั้งที่ ๑ (๔ม.ค. ๖๔)